
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

סדנה מתודית בהוראת ערבית, שנה ב' ; 34017 -

תאריך עדכון אחרון 30-10-2016

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודי הוראה - תעודת הוראה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): גב אירית דוש-וינברג

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: iritdw189@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס עוסק בהבניית הידע המעשי של הסטודנטים בהסתמך על תיאוריות חינוכיות ולשוניות שנלמדו בקורסים לתעודת הוראה. הקורס יעסוק בהוראת השפה הערבית כשפה דבורה, תוך שימוש בארבע מיומנויות השפה: האזנה, דיבור, קריאה וכתובה ובדרכים להמשגת השפה הערבית והתרבות הצומחת מתוכה. הקורס יעסוק בדרכי הערכה מסורתיות וחלופיות עפ"י תכניות משרד החינוך העדכניות. הקורס יקנה ללומדים חשיבה בקורתית על ההתנסות המעשית בהוראה של הסטודנטים בבתי הספר השונים תוך כדי שיח לומדים/עמיתים, הסקת תובנות אישיות והבניית דרכי הוראה ברמות שונות.

מטרות הקורס:

1. להקנות לסטודנטים יכולת התבוננות בשיעורים של מורים מאמנים והסקת מסקנות לגבי תכנון השיעור, שיטות ההוראה המוצגות בשיעור, מבנה השיעור וחלקיו, מיומנויות השפה שיושמו בשיעור והיחס ביניהן.
2. יישום עקרונות ההוראה ביחידות הוראה מגוונות המבוססות על תיאוריות חינוכיות ולשוניות בהוראת שפה שניה במסגרת הסדנה הדידקטית כהכנה להתנסות המעשית.
3. היועצות בין עמיתים ומתן רפלקציה/משוב על תהליכים לימודיים שנצפו בבתי הספר, על יחידות הוראה שנוסו בבתי הספר הכוללות: תכנון שיעור, ניהול כיתה, הוראה המובנית על ארבע מיומנויות השפה.
4. הכרה והתנסות בהוראה בספרי לימוד שונים הקיימים במערכת החינוך ובעזרי הוראה דיגיטליים המלווים ספרים אלה.

תוצרי למידה

בסימו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. ליישם את דרכי ההוראה המעשית ולשלב את ארבע מיומנויות השפה ביחידת השיעור.
2. לתכנן ולבנות באופן עצמאי יחידות הוראה במגוון נושאים: טקסט סיפורי/עיתונאי, נושא דקדוקי, נושא העשרה והערכה של תהליך הלמידה בהתאמה לגיל הלומדים וליכולותיהם וליצור רצף לימודי.
3. לשלב בהוראת השפה את הוראת התרבות על משלביה השונים.
4. להתחיל סטאז' בבתי הספר.

דרישות נוכחות (%) :

השתתפות פעילה בלפחות 90% מן השיעורים.

שיטת ההוראה בקורס: יתקיים כסדנה מעשית מדי שבועיים בהר הצופים.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

לאורך כל השנה תתקיים התנסות פעילה של הסטודנטים בתכנון ובנייה של יחידות הוראה בכיתות חטיבות הביניים בעיקר, המתבססות על ניהול השיעור בערבית דבורה.

יחידות ההוראה הן:

1. הוראת טקסט סיפורי תוך שימוש בארבע מיומנויות השפה ובשילוב למידה מטרימה, עיקרי הטקסט וסיכום יחידת השיעור.
 2. הוראת נושאים דקדוקיים ביחידות הוראה המהוות רצף לימודי לשוני המובנה על ידי הלומד באופן טבעי כדי להקל עליו את תהליך ההפנמה של שפה נוספת.
 3. הצגת כלי הערכה מגוונים חלופיים והוראתם לסיכום יחידת ההוראה.
 4. הוראת התרבות והבנייה ביחידות הוראה מתוך מטרה לבנות הקשר לוגי לשוני בין השפה ותרבותה אצל הלומד.
- בתהליך הלמידה בסדנה יתקיים דיון ביחידות ההוראה וינתן משוב על מבנה היחידות, שילוב מיומנויות הלמידה, התבססות על מקורות, שימוש בעזרים טכנולוגיים או אחרים.

חומר חובה לקריאה:

- אקרמן, רקפת. למידה ממסך המחשב מול למידה מנייר: איזו מדיה מאפשרת למידה יעילה יותר ומאילו סיבות? מתוך אתר: <http://493-D11B-F70B3A50/rdonlyres/NR/il.gov.education.cms://http://E-9F9B-2298EDC9917F/151578/rakefet1.pdf>
- בירנבוים, מנוחה. הערכה לשם למידה. הד החינוך, 81(7): עמ' 40-46, 2007.
- דובינר, דבורה. התנאים הנדרשים לרכישת שפות והוראתן. 2012, תשע"ב, מתוך אתר האינטרנט: <http://www.files.org.il/BRPortalStorage/a/2/07/17/96-RXHDnaQnfT.pdf>
- הרפז, יורם. המודל השלישי. המאמר פורסם ב: הלכה ומעשה בתכנון לימודים, גיליון 20, 2009, עמ' 177-202.
- הרפז, יורם. הפדגוגיה של השאילה. מתוך: הוראה ולמידה בקהילת חשיבה: בדרך לבית ספר חושב, חוברת 18, ינואר 2000, עמ' 103-109.
- הרפז, יורם. משוב שוטף מקדם למידה טובה. הד החינוך, 04, פברואר 2013, עמ' 112-115.
- הרפז, יורם. תנאים ללמידה משמעותית. הד החינוך, 04, 2014, עמ' 40-45. מתוך אתר האינטרנט: <http://www.files.org.il/BRPortalStorage/a/2/07/17/96-RXHDnaQnfT.pdf>
- יהושע, תמי ופריש, יחיאל. שילוב משחק בלמידה- למידה בדרך חווייתית. משחק- למה? מתוך אתר: <http://app.shaanan.ac.il/kria/shiluv-mischak-balemida.htm>
- לנדאו- טסרון, א', מילסון, מ', אולשטיין, ע', אפרתי, ע', עורך: רון- גלבע, ג'. הוראת הערבית מניין ולאן? דוח ממפגשים לימודיים 2012. צוות המומחים לנושא הוראת הערבית בחינוך העברי היזמה למחקר יישומי בחינוך האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים.
- משרד החינוך. "הלומד, המלמד ומה שביניהם", ערכה למפקחים, למנהלים ולצוותי החינוך. מתוך אתר האינטרנט: doc.lomedmelamed/lemidaMashmautit/files/il.gov.education.meyda
- משרד החינוך, משהו טוב קורה עכשיו- אבני דרך בלמידה משמעותית. 2014.
- מתוך אתר: למידה משמעותית- תהליך למידה המזמן חוויית צמיחה קוגניטיבית, רגשית וחברתית ערכית.

- פרגמן, אלון. "התלמיד השקדן בא בשבוע שעבר אל בית הספר שמח וטוב לב" -
שיטת התרגום-דקדוק בהוראת השפה הערבית 2005-2006. מתוך אתר האינטרנט:
<http://www.e-mago.co.il/Editor/edu-1260.htm>

Wilmsen, David. "What is Communicative Arabic?" w.s:
<https://books.google.co.il/books?id=jZW3AwAAQBAJ&pg=eq;PT254&lpg=eq;PT254&dq=Wilmsen,+David.+%22What+is+Communicative+Arabic?%22&source=eq;bl&ots=eq;DWU7tiDscZ&sig=eq;mzYJmRlv-4HeBqYUusShitlOcDE&hl=eq;iw&sa=eq;X&ved=eq;0ahUKEwi4j8DfnPTPAhWBvhQKHV16BdYQ6AEIljAB#v&eq;onepage&q&eq;Wilmsen%2C%20David.%20%22What%20is%20Communicative%20Arabic%3F%22&f&eq>false>

"Integrating the Colloquial with Fusha in the Arabic-as-a-Foreign-Language Classroom", in Handbook for Arabic language teaching professionals in the 21st century (edited by Kassem M. Wahba, Zeinab A. Taha, Liz England). Mahwah, N.J. : Lawrence Erlbaum Associates, 2006.

חומר לקריאה נוספת:

במהלך שנת הלימודים יתכן שיצורפו נושאים לקריאה נוספים בהתאם לצרכי הסדנה והסטודנטים.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 10 %
הגשת עבודה 90 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

אין